

บทที่ 2

โครงสร้างการส่งออกของประเทศไทยในช่วงปี 2502-2526

ในบทที่ 2 นี้^{1/} เป็นการวิเคราะห์โครงสร้างการส่งออกของประเทศไทยระหว่างปี 2502 ถึง 2526 หัวข้อแรกจะพิจารณาถึงแนวโน้มการส่งออกระหว่างช่วงเวลาดังกล่าว หัวข้อที่สอง วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง โดยแยกตามสินค้าสำคัญ ตามหมวด SITC และตามลักษณะเศรษฐกิจ และในหัวข้อที่สาม วิเคราะห์ถึงตลาด ของสินค้าไทย การวิเคราะห์ในบทนี้ เป็นการวิเคราะห์เชิงสถิติที่ประมวลไว้ สำหรับการอธิบายถึง เหตุผลและปัจจัยที่ก่อให้เกิด การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับ การส่งออก รวมทั้งความสัมพันธ์ของการส่งออกต่อระบบ เศรษฐกิจ มิได้อยู่ในขอบเขตของการศึกษาในบทนี้

1. แนวโน้มการส่งออกระหว่างปี 2502-2526

1.1 มูลค่าและอัตราเพิ่ม

จากข้อมูลการส่งออกรายปี (ดูตารางที่ 2.1) จะเห็นได้ว่า การส่งออกของ ไทยในช่วงเวลา 25 ปี จาก พ.ศ. 2502 ถึง 2526 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นประมาณ 20 เท่า จากมูลค่าประมาณ 7,560 ล้านบาทในปี 2502 เป็น 146,081 ล้านบาท ในปี 2526 ในช่วงเวลา 25 ปีนี้ อัตราการขยายตัวของการส่งออกในแต่ละปีเฉลี่ยร้อยละ 14.0 ต่อปี ซึ่งจัดว่าเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูง หาก เปรียบเทียบกับการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยเพียงร้อยละ 7.1 ต่อปี เท่านั้น (ดูตารางที่ 2.2) อย่างไรก็ตาม เมื่อแยกพิจารณาการขยายตัวของการส่งออกเป็นช่วงเวลาต่าง ๆ จะพบว่า มีแนวโน้มที่ น่าสังเกต ดังนี้

ก. หากแยกพิจารณาเป็นทีละช่วง 5 ปี ในระยะแรก (2502-2506) อัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 6.4 ต่อปี โดยมีอัตราเพิ่มสูงใน 3 ปีแรก และต่ำมากใน 2 ปีหลัง ในระยะ 5 ปี ต่อมา (2507-2511) อัตราการขยายตัวได้ลดลงเป็นร้อยละ 2.6

^{1/}การศึกษาในบทนี้ ได้ใช้แนวทางการวิเคราะห์โครงสร้างการส่งออกของ ดร. ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ (2521)

ศัปปิโดยเฉลี่ย แต่อัตรานี้ได้เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาต่อมาคือ ในช่วงปี 2512-2516 เฉลี่ยร้อยละ 21.7 ต่อปี และกลับลดลงในช่วงปี 2517-2521 เฉลี่ยร้อยละ 13.6 ต่อปี และในช่วง 5 ปีสุดท้าย (2522-2526) อัตราการขยายตัวได้ลดลงเหลือเฉลี่ยร้อยละ 7.9 ต่อปี

ข. หากแยกพิจารณาตามอัตราการขยายตัว ปรากฏว่า ในช่วงปี 2502-2504 มูลค่าการส่งออกขยายตัวในอัตราประมาณร้อยละ 14-17 ต่อปี ในปี 2505 อัตราการขยายตัวมีค่าติดลบ (ร้อยละ -4.7 ต่อปี) เพราะส่งออกข้าวได้ลดลง ประกอบกับราคายางพาราในตลาดโลกตกต่ำลงมาก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2527: 7) ในช่วงปี 2505-13 รวม 9 ปี การส่งออกของไทยอยู่ในภาวะซบเซามาก โดยอัตราเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 5.6 ต่อปี เวลาที่การส่งออกต่ำที่สุดคือ ปี 2510-13 ซึ่งการส่งออกแทบจะไม่ขยายตัวเลย ทั้งนี้เพราะ สินค้าออกที่สำคัญของไทยยังจำกัดอยู่เพียงสินค้าเกษตรไม่กี่ชนิด เมื่อปริมาณการส่งออกลดลงหรือราคาสินค้าเกษตรตกต่ำ มูลค่าการส่งออกจึงลดลง ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวไทยเผชิญทั้งปัญหาด้านปริมาณและราคา อย่างไรก็ตาม หลังจากปี 2514 เป็นต้นมา การส่งออกของไทยได้กลับเข้าสู่ภาวะการขยายตัวมากอีกครั้งหนึ่ง ในช่วง 8 ปี ระหว่าง พ.ศ. 2514-2521 อัตราขยายตัวเฉลี่ย ได้สูงถึงร้อยละ 30 ต่อปี โดยมีปี 2518 เพียงปีเดียวที่มูลค่าการส่งออกลดลงจากปีก่อน (สาเหตุเศรษฐกิจของโลกอยู่ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรง อันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์น้ำมันในปี 2516-2517) ในช่วงเวลาดังกล่าว มีช่วงเวลาที่น่าสังเกตคือ ปี 2515-2517 ประเทศไทยได้ประโยชน์จากภาวะสินค้าขึ้นปรุมในตลาดโลกมีราคาสูงมาก การส่งออกของไทยจึงขยายตัวในอัตราสูงกว่าร้อยละ 30 ต่อปี ในช่วงนี้ อย่างไรก็ตาม หลังจากมูลค่าการส่งออกในปี 2518 ลดลง สถานการณ์กลับฟื้นตัวขึ้นอย่างรวดเร็ว ในปี 2519 การส่งออกได้ขยายตัวถึงร้อยละ 35 ต่อปี ทั้งนี้เพราะนอกจากว่าราคาสินค้าขึ้นปรุมสูงขึ้นแล้ว สินค้าออกของไทยชนิดใหม่ ๆ ได้เพิ่มบทบาทในด้านการส่งออกมากขึ้น การส่งออกในช่วงปี 2520-2524 เป็นอีกช่วงเวลาที่ประสบความสำเร็จมาก อัตราขยายตัวในช่วงนี้ประมาณร้อยละ 15-30 ต่อปี และเป็นช่วงที่การส่งออกมีอัตราเพิ่มขึ้นสม่ำเสมอทุกปี ปริมาณการส่งออกสินค้าเกษตรสำคัญ ๆ ได้เพิ่มสูงขึ้น ประกอบกับสินค้าอุตสาหกรรมได้มีบทบาทมากขึ้น สำหรับการส่งออกในปี 2525 กลับมีอัตราขยายตัวลดลงเหลือเพียงร้อยละ 4.4 ต่อปี และในปี 2526 อัตราขยายตัวการส่งออกมีค่าติดลบถึงร้อยละ 8.3 ต่อปี การที่การส่งออกลดลงมากเป็นเพราะมูลค่าการส่งออกสินค้าหลักของไทยลดลง การลดลงนี้เป็นผลมาจากทั้งด้านปริมาณการส่ง

ออกและระดับราคาส่งออก ซึ่งเป็นผลเนื่องมาจากความต้องการในตลาดโลกลดลง

1.2 การส่งออก เมื่อ เทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ

เครื่องชี้ถึงความสำคัญของการส่งออกต่อ เศรษฐกิจโดยส่วนรวมของประเทศ อย่างหนึ่งคือ สัดส่วนของการส่งออก เมื่อ เปรียบ เทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2.3 สัดส่วนนี้มีระดับสูงกว่าร้อยละ 10 ตลอดช่วงเวลา 25 ปีที่ผ่านมา ในระยะต้นคือ ปี 2502-2504 สัดส่วนระหว่างตัวแปรทั้งสองอยู่ในระดับประมาณร้อยละ 16 แต่ในช่วงที่การส่งออกซบเซา (2504-2513) สัดส่วนนี้ได้มีแนวโน้มลดลง เป็นลำดับ จนถึงจุดต่ำสุดคือ ร้อยละ 10.8 ในปี 2513 หลังจากนั้น เมื่อภาวะการส่งออกกลับสู่ยุคขยายตัวมากขึ้น สัดส่วนนี้จึง เริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้น ในช่วงปี 2517-21 เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 18 และในช่วงปี 2522-2525 มีสัดส่วนราวร้อยละ 19.5 แต่ในปี 2526 อัน เป็นปีที่การส่งออกลดลง สัดส่วนของการส่งออกกับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติลดลง เหลือร้อยละ 15.8

เมื่อนำแนวโน้มด้านการนำเข้า มาพิจารณาประกอบด้วย จะพบว่าสัดส่วนการนำเข้า เมื่อ เปรียบ เทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติอยู่ในระดับร้อยละ 18-20 ตลอดช่วงปี 2503-2516 แต่หลังจากวิกฤตการณ์น้ำมัน เมื่อปี 2516 สัดส่วนนี้ได้ เพิ่มขึ้นอยู่ในระดับร้อยละ 23-25 และหลังวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 เมื่อปี 2521 สัดส่วนการนำเข้าต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติได้เพิ่มขึ้นถึงระดับร้อยละ 26-27.5 ในแง่ของการขาดดุลการค้า นั้น ในช่วงที่ภาวะการส่งออกซบเซา ระดับการค้าดุลการค้า เมื่อ เปรียบ เทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ ได้มีแนวโน้มสูงขึ้นจากระดับประมาณร้อยละ 3-5 ในช่วงปี 2505-2509 เป็นร้อยละ 9 ในช่วงปี 2511-2513 ซึ่งการส่งออกลดลงมาก เมื่อการส่งออกเริ่มขยายตัวสูงขึ้น ระดับการค้าดุลการค้าได้ลดลงสู่ระดับประมาณร้อยละ 5 ในปี 2516-2517 แต่ในช่วงหลังวิกฤตการณ์น้ำมัน แม้ว่าการส่งออกจะขยายตัวมาก แต่ในด้าน การนำเข้าก็ขยายตัวในอัตราสูง เช่นกัน สัดส่วนการค้าดุลการค้ากลับเพิ่มสูงขึ้นมาอยู่ระดับประมาณร้อยละ 7-8 ในช่วงปี 2522-2524 และในปี 2526 สัดส่วนการค้าดุลได้เพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 9.7 อัน เนื่องมาจากการส่งออกได้หดตัวลง ขณะที่การนำเข้าได้เพิ่มสูงขึ้นมาก จากแนวโน้มที่กล่าวมานี้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการขยายตัวของ การส่งออก ในภาวะที่ประเทศยังต้องพึ่งการนำเข้า ในอัตราที่สูงอยู่ เช่นนี้

หากพิจารณาในแง่มูลค่าของการค้าระหว่างประเทศ (รวมสินค้า เข้าและออก) จะพบว่า สัดส่วนของการค้าระหว่างประเทศกับผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ จะอยู่ในระดับร้อยละ

31-33 ในช่วงปี 2502-2515 แต่หลังจากวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งแรก สัดส่วนดังกล่าวได้เพิ่มขึ้นถึงระดับร้อยละ 42 ในปี 2517 และหลังวิกฤตการณ์น้ำมันครั้งที่ 2 สัดส่วนได้เพิ่มเป็นร้อยละ 46-47 ในปี 2522-2524 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าขนาดของการเปิดประเทศ (degree of openness) มีมากขึ้น และภาคเศรษฐกิจระหว่างประเทศมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจมากขึ้น

1.3 การส่งออกของไทยและการส่งออกของโลก

เมื่อพิจารณา เปรียบเทียบแนวโน้มการส่งออกของไทยกับการส่งออกของโลก ดังแสดงในตารางที่ 2.4 จะพบว่า ประเทศไทยยังเป็นเพียงผู้ส่งออกรายย่อย รายหนึ่งในตลาดโลก เท่านั้น สัดส่วนการส่งออกของไทยต่อการส่งออกของโลกคกร้อยละ 0.3 เท่านั้น และเมื่อพิจารณาเป็นแนวโน้มจะปรากฏว่าสัดส่วนนี้สูงประมาณร้อยละ 0.36-0.40 ในช่วงปี 2502-10 แต่ในช่วงที่การส่งออกของไทยซบเซา สัดส่วนนี้ได้ลดลงเป็นร้อยละ 0.25 ในปี 2513-2514 แต่ในระยะหลังการส่งออกของไทยเริ่มขยายตัวสูงขึ้น สัดส่วนนี้ได้เพิ่มขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งแสดงว่าการขยายตัวของมูลค่าส่งออกของไทยมีอัตราสูงกว่าการขยายตัวของการส่งออกของโลก ในปี 2525 สัดส่วนการส่งออกของไทยอยู่ในระดับร้อยละ 0.41 ซึ่งแสดงว่าความสำคัญของประเทศไทยในตลาดโลกได้เพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับที่เคยเป็นมาเมื่อ 20 ปีก่อนหน้านี้ แต่สัดส่วนดังกล่าวยังคงต่ำมาก หากพิจารณาถึงความสำคัญของไทยในตลาดโลก เป็นรายสินค้าแล้วจะพบว่าไทย เป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ในตลาดโลกของสินค้าขั้นปฐมหลายชนิดด้วยกัน

2. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการส่งออกระหว่างปี 2502-2526

ในการพิจารณาการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการส่งออกของประเทศไทยในระยะ 20 ปีที่ผ่านมา จะแบ่งกลุ่มสินค้าออกเป็น 3 วิธี ดังนี้

ก. กลุ่มสินค้าออกสำคัญและสินค้าอื่น ๆ

ข. กลุ่มสินค้าตามหมวด SITC (Standard International Trade Classification)

ค. กลุ่มสินค้าตามลักษณะทางเศรษฐกิจ (Economic Classification)

2.1 โครงการสินค้าออกที่สำคัญ

สินค้าออกที่สำคัญในที่นี้หมายถึง สินค้าที่มูลค่าการส่งออกมีสัดส่วนเกินกว่าร้อยละ 1 ของมูลค่าส่งออกทั้งสิ้นในปีนั้น ตารางที่ 2.5 แสดงถึงการเปลี่ยนแปลงสัดส่วน

ของสินค้าเหล่านี้ทุกช่วง 5 ปี จากปี 2501-2526 ข้อที่น่าสังเกตคือ

(1) โครงสร้างสินค้าออกของไทยได้มีการขยายสู่สินค้าใหม่ ๆ ตลอดเวลาดังจะเห็นได้ว่า จำนวนสินค้าออกที่สำคัญได้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอยู่เสมอ จากจำนวน 7-8 ชนิดในช่วงปี 2501-2511 เพิ่มมาเป็น 12 ชนิดในปี 2516 เป็น 16 ชนิดในปี 2521 และ 17 ชนิดในปี 2526 เมื่อพิจารณาถึงประเภทของสินค้า จะพบแนวโน้มที่น่าสังเกตเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ในอดีตจนถึงต้นทศวรรษ 2500 สินค้าออกสำคัญของไทยมีแค่ข้าว ยาง ดีบุก และไม้สัก ซึ่งเป็นสินค้าประเภทเกษตรกรรมและแร่ทั้งสิ้น ในช่วงปี 2511 ได้มีสินค้าออกที่มีความสำคัญมากขึ้น คือ ข้าวโพด ปอ และมันสำปะหลัง ซึ่งยังคงเป็นสินค้าประเภทเกษตรกรรมอยู่ ในปี 2516 สินค้าออกที่กลายเป็นสินค้าสำคัญชนิดใหม่มีทั้งสินค้าเกษตร (กุ้งสด ถั่วเขียว) และสินค้าอุตสาหกรรม (สิ่งทอ อัญมณี และน้ำตาล) ต่อมาในปี 2521 สินค้าอุตสาหกรรมส่งออกได้มากขึ้น เช่น ไบยาสูบ วงจรทรานซิสเตอร์ และสับประรดกระป๋อง ในปี 2526 แม้ว่าสินค้าออกดั้งเดิม เช่น ไม้สักและปอได้ลดความสำคัญลงมาก แต่ก็มีสินค้าเกษตรชนิดใหม่ที่มีความสำคัญเพิ่มขึ้นคือ ปลาหมึกสด และสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกคือ ปลากระป๋อง อาหารทะเลกระป๋อง และรองเท้า

(2) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างสินค้าออกดังกล่าวข้างต้น เป็นผลจากปัจจัยทั้งภายนอกและภายในประเทศควบคู่กันไป กล่าวคือ ในด้านปัจจัยภายนอกนั้น ความต้องการของตลาดต่างประเทศและแนวโน้มด้านราคาในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้นได้กระตุ้นให้ผู้ผลิตในประเทศขยายการผลิตและส่งผลผลิตออกขายในตลาดต่างประเทศมากขึ้นเป็นลำดับ จนสินค้านั้นกลายเป็นสินค้าสำคัญขึ้นมา ดังเช่นในกรณีของข้าวโพด มันสำปะหลัง และปอในระยะแรก และกรณีของน้ำตาลและสิ่งทอในระยะต่อมา สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมนั้นเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศ คือ ในระยะแรกของการพัฒนาได้เน้นถึงอุตสาหกรรมซึ่งผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าเป็นหลักจึงมีการส่งออกน้อย ในระยะต่อมาอุตสาหกรรมบางประเภทสามารถส่งไปขายแข่งขันกับต่างประเทศได้ เช่น สิ่งทอ และเมื่อนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมได้ให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมส่งออกมากขึ้น ชนิดของสินค้าออกใหม่ ๆ ก็เพิ่มขึ้นไปด้วย^{1/}

^{1/} การวิเคราะห์ถึงการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม รวมทั้งนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศไทย ดูได้จาก ณรงค์ชัย อัครเศรณี (2522) และ (2523)

(3) การที่โครงสร้างการส่งออกได้กระจายสู่สินค้ามากขึ้นย่อมทำให้สัดส่วนของสินค้าหลักในอดีตมีแนวโน้มลดลงอยู่เสมอ เช่น กรณีของข้าว ยาง และคิงกุก สินค้าสำคัญบางชนิดได้ลดความสำคัญลง เนื่องจากขบวนการผลิตในประเทศมีการเปลี่ยนแปลงไป เช่น กรณีของไม้สัก และปอ ซึ่งระยะหลังการส่งออกได้แปรรูป เป็นผลิตภัณฑ์ไม้และผลิตภัณฑ์ปอแทนที่จะส่งออกในรูปของวัตถุดิบ นอกจากนี้ เป็นที่น่าสังเกตว่า ถึงแม้ว่าจำนวนสินค้าออกสำคัญจะเพิ่มขึ้น แต่สัดส่วนของกลุ่ม เมื่อ เปรียบ เทียบกับสินค้าออกทั้งหมดกลับลดลงจากร้อยละ 82 ในปี 2501 เป็นเพียงร้อยละ 73 ในปี 2521 ซึ่งแสดงว่าสินค้าอื่น ๆ นอกเหนือจากสินค้าสำคัญได้มีความสำคัญเพิ่มขึ้น เป็นลำดับ และมีอัตราขยายตัวสูงกว่ากลุ่มสินค้าสำคัญ เนื่องจากมีสินค้าใหม่ ๆ เพิ่มเข้ามาในกลุ่มสินค้าอื่น ๆ อยู่เสมอ

2.2 โครงสร้างการส่งออกแยกตามหมวด SITC

ตารางที่ 2.6 แสดงถึงโครงสร้างสินค้าออกแยกตามหมวด SITC ซึ่งเป็นระบบการจำแนกหมวดสินค้าที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการวิเคราะห์ปัญหาการค้าระหว่างประเทศ หมวดสินค้าที่มีความสำคัญมากคือ หมวดอาหาร (SITC 0) หมวดวัตถุดิบ (SITC 2) และหมวดสินค้าอุตสาหกรรม (SITC 6) สินค้า 3 หมวดนี้มีความสำคัญรวมกันเท่ากับร้อยละ 94.8 ของสินค้าออกทั้งสิ้นในปี 2502 และร้อยละ 78.9 ในปี 2526 ในช่วงเวลาจากปี 2502-2526 หมวดอาหารมีความสำคัญสูงสุดอยู่ในระดับประมาณร้อยละ 50 ของการส่งออกทั้งสิ้นตลอดช่วง 25 ปี แต่อีก 2 หมวดได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างน่าสังเกตคือ หมวดวัตถุดิบได้ลดความสำคัญลงจากสัดส่วนร้อยละ 48.1 ในปี 2502 เหลือเพียงร้อยละ 11.1 ในปี 2526 ส่วนหมวดสินค้าอุตสาหกรรมได้มีความสำคัญเพิ่มขึ้น เป็นลำดับ จากสัดส่วนร้อยละ 1.0 เป็นร้อยละ 17.8 ในช่วงเวลาเดียวกัน ขณะเดียวกันหมวดสินค้าอุตสาหกรรม เบ็ดเตล็ดได้เพิ่มความสำคัญขึ้นเช่นกัน จากสัดส่วนร้อยละ 0.1 เป็นร้อยละ 10.1 ในช่วงปี 2502-2526 การเปลี่ยนแปลงนี้สอดคล้องกับภาวะที่ได้กล่าวไว้แล้ว เมื่อพิจารณาโครงสร้างสินค้าสำคัญ กล่าวคือ สินค้าออกสำคัญหลายชนิดทั้งที่เป็นสินค้าหลักในอดีตและเริ่มสำคัญขึ้นในระยะหลังยังเป็นสินค้าเกษตรเป็นส่วนมาก เช่น ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง น้ำตาล ถั่วเขียว อาหารทะเล เป็นต้น สินค้าหมวดอาหารจึงยังมีความสำคัญสูงมากอยู่ตลอดเวลา สำหรับสินค้าหมวดวัตถุดิบนั้นมีความสำคัญลดลง เนื่องจากบางชนิดมีการแปรรูปภายในประเทศแทนการส่งออก (เช่น ไม้สัก และปอ) และบางชนิดก็ขยายตัวน้อยกว่าสินค้าชนิดอื่น (เช่น ยาง) ส่วนสินค้าหมวดอุตสาหกรรมมี

ความสำคัญเพิ่มขึ้นตามกระบวนการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศดังกล่าวมาแล้ว

หากพิจารณาถึงความสำคัญของสินค้าอุตสาหกรรมส่งออกทั้งหมด สามารถดูได้จาก SITC หมวด 5-8 ซึ่งในปี 2502 สัดส่วนของกลุ่มนี้ต่ำมากเพียงร้อยละ 1.2 และเพิ่มเป็นร้อยละ 21.8 ของมูลค่าส่งออกทั้งหมดในปี 2516 สัดส่วนนี้ได้เพิ่มขึ้นเป็นลำดับจนถึงร้อยละ 34.7 ในปี 2526

2.3 โครงสร้างการส่งออกตามลักษณะทางเศรษฐกิจ

สินค้าออกอาจแยกประเภทตามภาคการผลิตได้เป็น ผลิตภัณฑ์เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และอุตสาหกรรม ในตารางที่ 2.7 ได้แสดงการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตามลักษณะนี้ในช่วง 5 ปี ระหว่างปี 2506-2526 ข้อที่ควรสังเกตุคือ

(1) สินค้าออกที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ ผลิตภัณฑ์เกษตร ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศซึ่งมีภาคเกษตรเป็นภาคการผลิตที่ใหญ่และสำคัญที่สุด แต่สัดส่วนของผลผลิตเกษตรในโครงสร้างการส่งออกได้ลดลงเป็นลำดับจากร้อยละ 80 ในปี 2506 เหลือเพียงร้อยละ 53.4 ในปี 2516 และร้อยละ 45.4 ในปี 2526 การเปลี่ยนแปลงนี้เป็นไปตามขบวนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งการผลิตขยายสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการมากขึ้น เป็นลำดับ ดังนั้นในโครงสร้างการส่งออก สัดส่วนของผลิตภัณฑ์เกษตรจึงลดลง ในขณะที่สัดส่วนของการผลิตผลอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นจากประมาณร้อยละ 4 ในปี 2506-2511 เป็นร้อยละ 41.9 ในปี 2526

(2) ผลผลิตส่งออกอีก 3 ประเภท คือ ประมง ป่าไม้ และแร่ มีการเปลี่ยนแปลงที่น่าสังเกตุคือ ผลผลิตทั้ง 3 ชนิดนี้ โยงกับฐานทรัพยากรของประเทศ สำหรับ 2 ชนิดแรกในช่วงปี 2506 ถึง 2526 มีสัดส่วนไม่สูงนัก เนื่องจากขีดจำกัดของทรัพยากรและความต้องการใช้ภายในประเทศเอง อย่างไรก็ตาม ผลิตภัณฑ์ประมงมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ เนื่องจากได้มีการขยายขอบเขตการทำประมงและมีการส่งผลผลิตเป็นสินค้าออกมากขึ้น เช่น กุ้ง ปลาหมึก เป็นต้น แต่สัดส่วนของผลิตภัณฑ์นี้ยังคงเพียงร้อยละ 5.6 เท่านั้น เมื่อสิ้นปี 2526 สำหรับผลิตผลป่าไม้ได้ลดความสำคัญลงมากจนเหลือเพียงร้อยละ 0.1 ในปี 2526 เพราะการร่อยหรอของทรัพยากรป่าไม้ ในด้านผลผลิตเหมืองแร่นั้น ยังคงมีความสำคัญอยู่มากพอประมาณ ในปี 2526 สัดส่วนของกลุ่มนี้ตกประมาณร้อยละ 4.6 ซึ่งผลผลิตที่สำคัญของกลุ่มคือ ดีบุก ทังสแตน และพลูออไรท์

3. ตลาดของสินค้าออกของไทย

ตารางที่ 2.8 แสดงถึงโครงสร้างตลาดสินค้าออกของไทยระหว่างปี 2501-2526 โดยมีทั้งข้อมูลสำหรับประเทศสำคัญและแยกเป็นกลุ่มประเทศ ข้อที่น่าสังเกตจากข้อมูลแหล่งนี้คือ

1. ตลาดสำคัญของไทยที่ซื้อสินค้าเกินร้อยละ 1 ของการส่งออกทั้งหมดในปีใดปีหนึ่งในช่วงเวลา 25 ปีที่ผ่านมา มีทั้งสิ้น 23 ประเทศ โดยเพิ่มจาก 14 ประเทศ ในปี 2501 เป็น 23 ประเทศ ในปี 2526 สัดส่วนการซื้อสินค้าของกลุ่มประเทศนี้ตกประมาณร้อยละ 84-89 ของการส่งออกทั้งหมด แม้ว่าสัดส่วนการกระจายของตลาดจะไม่แตกต่างกันมากนัก ในช่วง 25 ปี แต่มีตลาดใหม่ ๆ มากขึ้น

2. กลุ่มประเทศที่เป็นตลาดสำคัญของไทยคือ กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม ประเทศกลุ่มนี้รวม 12 ประเทศที่ระบุชื่อในตารางที่ 2.8 ได้มีความสำคัญมากขึ้นเป็นลำดับ จากสัดส่วนตลาดร้อยละ 38.4 ในปี 2501 เพิ่มเป็นร้อยละ 55 ในปี 2526 ประเทศที่มีความสำคัญมาก 3 อันดับแรกคือ ญี่ปุ่น อเมริกา และ เนเธอร์แลนด์ ญี่ปุ่นได้เพิ่มสัดส่วนตลาดจากร้อยละ 7 ในปี 2501 มาเป็นร้อยละ 26.1 ในปี 2516 และลดลงเหลือร้อยละ 15.1 ในปี 2526 แต่อย่างไรก็ตาม ญี่ปุ่น ยังคงเป็นตลาดสำคัญในอันดับแรกของไทย อเมริกาเคยมีสัดส่วนตลาดสูงถึงร้อยละ 18 ในปี 2501 แต่สัดส่วนได้ลดลงอยู่ในระดับประมาณร้อยละ 15 ในปี 2526 ส่วน เนเธอร์แลนด์นั้นในปี 2501 มีสัดส่วนตลาดเพียงร้อยละ 3.4 แต่ได้กลายเป็นตลาดสำคัญมากขึ้นตั้งแต่ปี 2511 และมีสัดส่วนสูงขึ้นเรื่อย ๆ ในปี 2521 เป็นตลาดสำคัญลำดับสอง รองจากญี่ปุ่น ทั้งนี้เนื่องจากการขยายตัวของสินค้ามันสำปะหลัง

3. สำหรับกลุ่มประเทศอื่น ๆ นั้น กลุ่มอาเซียนจัดว่าเป็นตลาดสินค้าออกที่สำคัญมากของไทยในช่วงปี 2501-2506 สัดส่วนตลาดเคยสูงเกินร้อยละ 30 แต่ได้ลดลงเหลือร้อยละ 18-19 ในช่วงปี 2511-2516 และลดลงเหลือเพียงร้อยละ 15 ในช่วงปี 2521-2526 เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มประเทศโอเปกซึ่งมีรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนมากหลังวิกฤตการณ์น้ำมัน ยังมีใช้ตลาดสินค้าออกที่สำคัญนัก แต่ก็มีแนวโน้มว่าจะเป็นตลาดสำคัญมากขึ้น โดยในปี 2516 มีสัดส่วนตลาดเพียงร้อยละ 1.6 และเพิ่มเป็นร้อยละ 6.5 ในปี 2521-2526 ประเทศที่สำคัญได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย ไนจีเรีย และอิหร่าน กลุ่มสุดท้ายที่ควรกล่าวถึงคือ กลุ่มประเทศสังคมนิยม เนื่องจากความแตกต่างทางด้านระบบการเมืองและ

การค้า ทำให้มีการค้าขายกับไทยอยู่ในสัดส่วนที่ต่ำ รวบรวมร้อยละ 2 ในปี 2521 แล้วเพิ่มเป็น ร้อยละ 2.7 ในปี 2526 ซึ่งประเทศที่สำคัญได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน และรัสเซีย

เพื่อให้เห็นภาพเกี่ยวกับตลาดส่งออกของไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ตารางที่ 9 ได้แสดงถึงตลาดสินค้าสำคัญสำหรับสินค้าออกที่สำคัญของไทยรวม 17 ชนิดในปี 2526 โดยแบ่ง ตลาดออกเป็น 3 ประเภทตามสัดส่วนตลาดสำหรับสินค้าแต่ละชนิด คือ เกินกว่าร้อยละ 10 ระหว่างร้อยละ 5-10 และระหว่างร้อยละ 1-4 ข้อที่น่าสังเกตเกี่ยวกับข้อมูลเหล่านี้คือ

1. ในด้านการกระจายตลาด หากถือว่าตลาดที่มีสัดส่วนเกินร้อยละ 10 ของการส่งออก เป็นตลาดขนาดใหญ่ สัดส่วนร้อยละ 5-10 เป็นตลาดขนาดกลาง และ สัดส่วนร้อยละ 1-4 เป็นตลาดขนาดเล็ก สินค้าประเภทอาหารและวัตถุดิบหลายประเภทพึ่ง ตลาดใหญ่เพียงไม่กี่แห่ง กล่าวคือ มันสำปะหลัง มีตลาดเนเธอร์แลนด์เพียงตลาดเดียว ซึ่ง สัดส่วนสูงถึงร้อยละ 78.7 ของการส่งออกมันสำปะหลังทั้งหมด ยาง กุ้ง คีบูก ตลาดสำคัญ ได้แก่ ญี่ปุ่น และอเมริกา มีสัดส่วนรวมกันรวบรวมร้อยละ 80 ของการส่งออกทั้งหมด ข้าวมีการ ส่งออกไปยังตลาดขนาดใหญ่และขนาดกลางรวม 6 ตลาด ในสัดส่วนรวมกันเกินร้อยละ 50 ที่ เหลือกระจายไปยังตลาดเล็ก ๆ ต่าง ๆ ข้าวโพด มีตลาดขนาดใหญ่อยู่ในเอเชีย 4 ตลาด ส่วน ถั่วเขียว และปลาหมึกสด ตลาดขนาดใหญ่ได้แก่ ญี่ปุ่น สำหรับสินค้าอุตสาหกรรมนั้น แม้ว่าสินค้า ออกบางชนิดยังคงพึ่งตลาดใหญ่เพียง 2-3 ตลาด แต่ส่วนมากแล้วมีการกระจายตลาดมากกว่า สินค้าเกษตร กล่าวคือ วงจรถรานซิสเตอร์ อัญมณี และรองเท้า ยังคงพึ่งตลาดขนาดใหญ่เพียง 2-3 ตลาด ซึ่งมีสัดส่วนถึงร้อยละ 80 ของการส่งออกทั้งหมด ส่วนสินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ เช่น สิ่งทอ น้ำตาล และอาหารกระป๋อง รวบรวมร้อยละ 50 พึ่งตลาดขนาดใหญ่เพียง 2-3 ตลาด ส่วนที่เหลือขายให้แก่ตลาดขนาดกลางและขนาดเล็ก

2. เมื่อพิจารณาถึงประเภทของสินค้าที่ส่งไปยังประเทศอุตสาหกรรมที่สำคัญ 2 ประเทศคือ อเมริกาและญี่ปุ่น จะพบว่า อเมริกากระจายการซื้อสินค้าจากไทยเป็นหลาย ประเภทด้วยกัน เช่น วัตถุดิบ (ยาง ไบยาสูบ) สินค้าแร่ (คีบูก) และอุตสาหกรรม (สิ่งทอ วงจรถรานซิสเตอร์ อัญมณี อาหารกระป๋อง และรองเท้า) สำหรับญี่ปุ่นนั้น ซื้อสินค้าประเภทอาหาร และวัตถุดิบ เป็นส่วนใหญ่ (ประมาณร้อยละ 85 ของสินค้าที่ซื้อทั้งสิ้น) และหลายประเภทจัดว่า เป็นตลาดที่ใหญ่มากสำหรับสินค้าชนิดนั้น ๆ เช่น ยาง (สัดส่วนตลาดร้อยละ 58) ปลาหมึกสด (ร้อยละ 51) กุ้งสด (ร้อยละ 48.5) ถั่วเขียว (ร้อยละ 27) คีบูก (ร้อยละ 22.3) ในด้าน

สินค้าอุตสาหกรรม สินค้าสำคัญที่ส่งไปยังญี่ปุ่น ได้แก่ น้ำตาล (ร้อยละ 40) อัญมณี (ร้อยละ 25) ไบยาสูบ (ร้อยละ 15.6) นอกจากนี้ได้แก่ สิ่งทอ และอาหารกระป๋อง

3. เมื่อแยกพิจารณา เป็นตลาดประเทศอุตสาหกรรมและตลาดประเทศกำลังพัฒนา จะพบว่า มีเพียงสินค้า เกษตรบางชนิด เท่านั้น ที่มีตลาดขนาดใหญ่และขนาดกลางอยู่ในประเทศกำลังพัฒนา เช่น ข้าว ยาง ข้าวโพด ถั่วเขียว สินค้าสำคัญอื่น ๆ ส่วนใหญ่ต้องพึ่งตลาดในประเทศอุตสาหกรรมเป็นหลัก สำหรับตลาดประเทศกำลังพัฒนานั้นมี 2 กลุ่มที่ควรได้รับความสนใจเป็นพิเศษ คือ กลุ่มอาเซียน และกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industrialized Countries หรือ NICs เช่น ประเทศเกาหลีใต้ ไต้หวัน สิงคโปร์ และฮ่องกง เป็นต้น) ในกลุ่มอาเซียนนั้น มาเลเซียและสิงคโปร์ เป็นตลาดสำคัญสำหรับข้าว ข้าวโพด และแผงวงจรไฟฟ้า สำหรับตลาดในกลุ่มประเทศอุตสาหกรรมใหม่นั้น เนื่องจากประเทศเหล่านี้มีแนวโน้มจะผลิตสินค้าอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และปล่อยให้ประเทศที่เพิ่งเริ่มพัฒนาอุตสาหกรรม เป็นผู้ผลิตสินค้าอุตสาหกรรมประเภทง่าย ๆ ตามหลักความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (comparative advantage) ในระยะสั้นประเทศเหล่านี้ก็จะปล่อยให้ตลาดส่งออกที่ตนเคยครองอยู่ให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาอื่น ๆ รวมทั้งไทย และในระยะยาวประเทศเหล่านี้ อาจกลายเป็นตลาดสำคัญสำหรับสินค้าอุตสาหกรรม เมาของไทยได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.1 สินค้าเข้าและสินค้าออก และการเปลี่ยนแปลง

หน่วย: ล้านบาท
ร้อยละ

	สินค้าออก	อัตราการขยายตัว	สินค้าเข้า	อัตราการขยายตัว	ดุลการค้า
2502	7,560	17.3	8,988	9.1	- 1,428
2503	8,614	13.9	9,622	7.1	- 1,008
2504	9,997	16.1	10,287	6.9	- 290
2505	9,529	- 4.7	11,504	11.8	- 1,975
2506	9,676	1.5	12,803	11.3	- 3,127
2507	12,339	27.5	14,253	11.3	- 1,914
2508	12,941	4.9	15,433	8.3	- 2,492
2509	14,099	8.9	18,504	19.9	- 4,405
2510	14,166	0.5	22,188	19.9	- 8,022
2511	13,679	- 3.4	24,103	8.6	-10,424
2512	14,709	7.5	25,966	7.7	-11,257
2513	14,772	0.4	27,009	4.0	-12,237
2514	17,275	16.9	26,794	- 0.8	- 9,519
2515	22,491	30.2	30,875	15.2	- 8,384
2516	32,226	43.3	42,184	36.6	- 9,958
2517	49,799	54.5	64,044	51.8	-14,245
2518	45,007	- 9.6	66,835	4.4	-21,828
2519	60,797	35.1	72,877	9.0	-12,080
2520	71,198	17.1	94,177	29.2	-22,979
2521	83,065	16.7	108,899	15.6	-25,834
2522	108,179	30.2	146,161	34.2	-37,982
2523	133,197	23.1	188,686	29.1	-55,489
2524	153,001	14.9	216,746	14.9	-63,745
2525	159,728	4.4	196,616	- 9.3	-36,888
2526	146,472	- 8.3	236,609	20.3	-90,137

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 2.2 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ สินค้าเข้าและ
สินค้าออก

หน่วย: ร้อยละ

	GDP	สินค้าเข้า	สินค้าออก
2502-06	7.2	9.2	6.4
2507-11	10.8	14.0	2.6
2512-16	8.4	12.9	21.7
2517-21	9.7	14.2	13.6
2522-26	7.0	12.8	7.9
2502-26	7.1	16.0	14.0

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.3 อัตราส่วนของตัวแปรทางการค้าเมื่อเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์มวลรวม
ประชาชาติ

หน่วย: ร้อยละ

	สินค้าออก	สินค้าเข้า	สินค้าเข้าและออก	การขาดดุลการค้า
2502	15.0	17.8	32.8	2.8
2503	16.0	17.8	33.8	1.9
2504	17.0	17.4	34.4	0.5
2505	14.9	18.0	33.0	3.1
2506	14.2	18.8	33.0	4.6
2507	16.5	19.1	35.6	2.6
2508	15.4	18.3	33.7	3.0
2509	13.9	18.2	32.2	4.3
2510	13.1	20.5	33.6	7.4
2511	11.7	20.6	32.4	8.9
2512	11.4	20.2	31.6	8.8
2513	10.8	19.8	30.7	9.0
2514	11.9	18.5	30.5	6.6
2515	13.7	18.7	32.4	5.1
2516	14.9	19.5	34.4	4.6
2517	18.4	23.6	41.9	5.2
2518	15.1	22.4	37.4	7.3
2519	18.0	21.6	39.6	3.6
2520	18.1	24.0	42.1	5.8
2521	17.7	23.2	40.8	5.4
2522	19.4	26.3	45.7	6.8
2523	19.4	27.5	47.0	8.1
2524	19.5	27.6	47.0	8.1
2525	18.9	23.2	42.1	4.4
2526	15.8	25.5	41.3	9.7

ตารางที่ 2.4 การส่งออกของโลกและของประเทศไทย

หน่วย: ล้านดอลลาร์
ร้อยละ

	การส่งออกของโลก	การส่งออกของไทย	สัดส่วนการส่งออก
2502	100,300	359	0.36
2503	112,300	408	0.36
2504	118,600	477	0.40
2505	124,800	458	0.37
2506	140,800	462	0.33
2507	157,100	593	0.38
2508	170,500	622	0.36
2509	187,200	678	0.36
2510	195,800	681	0.35
2511	218,300	658	0.30
2512	249,900	707	0.28
2513	286,800	710	0.25
2514	321,800	831	0.26
2515	383,400	1,081	0.28
2516	534,600	1,564	0.29
2517	791,300	2,444	0.31
2518	812,400	2,208	0.27
2519	923,100	2,980	0.32
2520	1,048,800	3,490	0.33
2521	1,206,300	4,085	0.34
2522	1,531,100	5,298	0.35
2523	1,878,400	6,505	0.35
2524	1,850,500	7,031	0.38
2525	1,707,900	6,945	0.41
2526	1,660,600	6,368	0.38

ที่มา: International Financial Statistics, Year book 1983 อ้างใน
ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ (2521: 87) และนิตยา พิบูลย์รัตนกิจ (2526: 30)

ตารางที่ 2.5 โครงสร้างสินค้าออกที่สำคัญ ปี 2501-2526

หน่วย: ล้านบาท
ร้อยละ

สินค้าออก	สัดส่วนของสินค้าในการส่งออกทั้งสิ้น (%)						มูลค่าส่งออก
	2501	2506	2511	2516	2521	2526	2526
1. ข้าว	46.0	35.4	27.6	11.2	12.5	13.5	20,157
2. ยาง	20.6	19.7	13.3	14.2	9.6	8.0	11,787
3. ข้าวโพด	2.8	8.9	12.0	9.2	5.1	5.8	8,486
4. ดีบุก	4.0	7.7	11.0	6.3	8.7	3.6	5,265
5. ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	3.0	4.5	5.6	7.9	13.1	10.5	15,387
6. ปอ	1.1	3.7	4.9	3.3	1.1	-	-
7. ไม้สัก	3.7	1.4	1.2	1.3	-	-	-
8. น้ำตาล	-	1.3	-	3.6	4.8	4.3	6,338
9. กุ้งสด	-	-	-	2.5	1.8	2.2	3,164
10. ถั่วเขียว	-	-	-	1.2	1.4	1.1	1,552
11. สิ่งทอ	-	-	-	2.1	8.2	9.8	14,351
12. อัญมณี	-	-	-	1.9	2.0	4.2	6,214
13. ทังสแตน	-	-	-	-	1.2	-	-
14. ไบยาสูบ	1.3	-	-	-	1.4	1.2	1,791
15. วงจรรานซิสเตอร์	-	-	-	-	2.6	4.0	5,829
16. สับปะรดกระป๋อง	-	-	-	-	1.4	1.3	1,871
17. ปลาหมึกสด	-	-	-	-	1.2	1.1	1,637
18. ปลากระป๋อง	-	-	-	-	-	1.4	2,116
19. อาหารทะเลกระป๋อง	-	-	-	-	-	1.1	1,664
20. รองเท้า	-	-	-	-	-	1.2	1,743
รวมสินค้าออกที่สำคัญ	82.5	82.5	75.7	66.0	74.9	73.3	
สินค้าอื่น ๆ	17.5	17.5	24.3	34.0	25.1	26.7	
รวมสินค้าออกทั้งสิ้น	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	146,472

ที่มา: จำนวนจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย

หมายเหตุ: สินค้าออกที่สำคัญหมายถึง สินค้าที่มูลค่าการส่งออกมีสัดส่วนเกินกว่าร้อยละ 1 ของมูลค่าส่งออกทั้งสิ้นในแต่ละปี

ตารางที่ 2.6 โครงสร้างการส่งออกตามหมวด SITC

หน่วย: ล้านบาท

หมวด SITC	สัดส่วนมูลค่าส่งออกทั้งสิ้น (%)						มูลค่าส่งออก ปี 2526
	2502	2506	2511	2516	2521	2526	
0 อาหาร	45.7	54.4	51.3	42.4	48.9	50.3	73,755
1 เครื่องดื่มและยาสูบ	0.3	0.5	1.5	1.0	1.4	1.3	1,860
2 วัตถุดิบ	48.1	39.1	26.6	26.1	15.1	11.1	16,288
3 น้ำมันเชื้อเพลิงและหล่อลื่น	-	-	0.1	1.3	-	-	30
4 น้ำมันจากพืชและสัตว์	0.1	-	-	0.1	-	0.2	270
5 เคมีภัณฑ์	0.1	0.1	-	0.5	0.5	1.1	1,673
6 สินค้าตัดอุตสาหกรรม	1.0	1.9	13.2	18.2	21.1	17.8	26,002
7 เครื่องจักรและยานพาหนะ	-	0.1	-	0.2	3.3	5.7	8,356
8 สินค้าตัดอุตสาหกรรม เบ็ด เตล็ด	0.1	0.3	0.3	2.9	5.1	10.1	14,756
9 สินค้าเบ็ด เตล็ดอื่น ๆ	0.6	0.9	1.9	3.9	2.4	0.9	1,332
10 สินค้าส่งออกกลับคืน	4.0	2.7	5.1	3.4	2.2	1.5	2,150
รวมหมวด 5-8	1.2	2.4	13.5	21.8	30.0	34.7	58,787
รวมมูลค่าส่งออก	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	146,472

ที่มา: คำนวณจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 2.7 โครงสร้างการส่งออกแยกตามลักษณะทางเศรษฐกิจ 2502-2526

	สัดส่วนมูลค่าส่งออกทั้งสิ้น (%)					หน่วย: ล้านบาท
						ปี 2526
	2506	2511	2516	2521	2526	
ผลิตผล เกษตร	80.0	71.3	53.4	47.2	45.4	66,484
ผลิตภัณฑฺ์ประมง	0.8	2.3	4.9	5.0	5.6	8,225
ผลิตผลป่าไม้	2.4	1.6	2.1	0.4	0.1	109
ผลิตผลเหมืองแร่	8.0	13.6	8.6	10.5	4.6	6,806
ผลิตภัณฑฺ์อุตสาหกรรม	4.3	4.0	20.7	22.7	41.9	61,358
สินค้าออกอื่น ๆ	4.5	7.2	10.3	14.2	2.4	3,490
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	146,472

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.8 ตลาดสินค้าออกสำคัญของไทย 2501-2521

หน่วย: ล้านบาท
ร้อยละ

กลุ่มประเทศ	สัดส่วนมูลค่าส่งออกทั้งสิ้น (%)					มูลค่าส่งออก	
	2501	2506	2511	2516	2521	2526	ปี 2526 27 28
1. ประเทศอุตสาหกรรม (12ประเทศ)	38.4	42.0	53.3	55.5	59.5	55.0	80,818
ญี่ปุ่น	7.5	18.9	21.0	26.1	20.3	15.1	22,087
สหรัฐอเมริกา	18.1	7.3	13.1	10.1	11.0	14.9	21,895
เนเธอร์แลนด์	3.4	3.2	7.1	9.1	14.7	10.8	15,883
เยอรมันตะวันตก	2.7	4.8	4.5	2.4	4.1	3.5	5,105
อังกฤษ	5.3	3.8	3.2	1.9	1.6	2.0	2,990
ฝรั่งเศส	0.5	0.8	0.9	1.2	1.9	1.9	2,813
อิตาลี	0.3	2.1	1.4	1.3	1.8	1.4	2,072
เบลเยียม	0.5	0.7	0.8	0.7	1.8	1.0	1,432
สวีตเซอร์แลนด์	0.1	0.2	0.5	0.4	0.9	1.1	1,662
ออสเตรเลีย	0.1	0.3	0.4	1.5	0.9	1.5	2,148
แคนาดา	-	-	0.3	0.2	0.3	0.8	1,226
รัสเซีย	-	-	-	0.3	0.2	1.0	1,505
2. ประเทศกำลังพัฒนา (11ประเทศ)	48.9	45.9	30.2	32.8	29.8	31.2	45,625
(กลุ่มอาเซียน)	(37.1)	(33.7)	(17.8)	(19.8)	(15.4)	(15.6)	(22,782)
อินโดนีเซีย	5.4	7.3	1.3	4.6	1.7	1.9	2,754
มาเลเซีย	15.7	16.5	7.6	6.1	5.2	4.5	6,561
ฟิลิปปินส์	1.9	1.9	0.2	0.9	0.5	1.1	1,554
สิงคโปร์	14.1	7.9	8.6	8.3	8.1	8.1	11,913
ฮ่องกง	8.9	9.7	6.7	7.3	5.3	5.0	7,281
ไต้หวัน	0.1	0.6	3.8	4.1	1.4	1.0	1,472
ซาอุดีอาระเบีย	1.9	1.9	1.9	1.3	1.4	2.9	4,245
อิหร่าน	-	0.03	0.1	0.3	0.9	1.6	2,373

ตารางที่ 2.8 (ต่อ)

กลุ่มประเทศ	สัดส่วนมูลค่าส่งออกทั้งสิ้น (%)						มูลค่าการส่งออก ปี 2526
	2501	2506	2511	2516	2521	2526	
ไนจีเรีย	-	-	-	-	4.4	2.0	2,907
เกาหลีใต้	-	-	0.3	-	0.9	1.4	2,097
สาธารณรัฐประชาชนจีน	0.9	-	-	-	1.8	1.7	2,468
รวม 23 ประเทศ	87.3	87.9	83.5	88.3	89.3	86.2	126,443
3. ประเทศอื่น ๆ	12.7	12.1	16.5	11.7	11.7	13.7	20,029
รวมทั้งสิ้น	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	146,472

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2.9 ตลาดสำคัญสำหรับสินค้า 17 ชนิด ปี 2526

	ส่งออกเกินกว่าร้อยละ 10		ส่งออกร้อยละ 5-10		ส่งออกร้อยละ 1-4		รวม สัดส่วน
	ประเทศ	สัดส่วน	ประเทศ	สัดส่วน	ประเทศ	สัดส่วน	
ก. <u>สินค้าเกษตรและแร่</u>							
๐							
1. ข้าว	ไนจีเรีย	13.8	มาเลเซีย	7.9	อินเดีย	4.9	72.3
	อิหร่าน	11.7	อินโดนีเซีย	6.9	ซีเรีย	4.6	
			สิงคโปร์	6.6	บราซิล	3.0	
			ฮ่องกง	5.9	มาลากาซี	2.4	
					ซาอุดีอา	2.3	
					ระเบีย	2.3	
					ไอวอรี	2.3	
					โคสต์	2.3	
2. ยาง	ญี่ปุ่น	57.7	สิงคโปร์	8.9	มาเลเซีย	3.1	95.7
	อเมริกา	12.9	จีน	7.2	เกาหลีใต้	1.9	
					เยอรมัน	1.6	
					ตะวันออก	1.6	
					รูมาเนีย	1.4	
					ไต้หวัน	1.0	
3. ข้าวโพด	มาเลเซีย	20.6	ฟิลิปปินส์	6.9	เกาหลีใต้	2.5	90.3
	สิงคโปร์	13.9	จีน	6.3	จอร์แดน	2.3	
	ซาอุดีอาระเบีย	13.8	รัสเซีย	6.2	อินโดนีเซีย	1.7	
	ฮ่องกง	10.0	คูเวต	6.1			
4. ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	เนเธอร์แลนด์	78.7			รัสเซีย	3.1	97.8
					ไต้หวัน	2.8	
					เกาหลีใต้	2.4	
					เบลเยียม	2.3	
					ญี่ปุ่น	2.1	
					เยอรมัน	1.8	
					อินโดนีเซีย	1.6	
					ฝรั่งเศส	1.6	
					อเมริกา	1.4	

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

กลุ่มสินค้า	ส่งออก เกินกว่าร้อยละ 10		ส่งออก ร้อยละ 5.10		ส่งออก ร้อยละ 1-4		รวม สัดส่วน
	ประเทศ	สัดส่วน	ประเทศ	สัดส่วน	ประเทศ	สัดส่วน	
5. กุ้งสด	ญี่ปุ่น	48.5	ออสเตรเลีย	6.8	ฮ่องกง	4.4	97.1
	อเมริกา	27.6			อังกฤษ	3.6	
					เยอรมัน	3.5	
					ฝรั่งเศส	1.4	
					สิงคโปร์	1.3	
6. ตี๋บุก	อเมริกา	41.2					96.9
	เนเธอร์แลนด์	33.4					
	ญี่ปุ่น	22.3					
7. ถั่วเขียว	ญี่ปุ่น	26.6	ไต้หวัน	9.9	สิงคโปร์	4.3	52.6
					ฮ่องกง	3.6	
					มาเลเซีย	3.0	
8. ปลาหมึกสด	ญี่ปุ่น	51.2	ฝรั่งเศส	9.0	เยอรมัน	2.7	95.9
	อิตาลี	29.3			ฮ่องกง	1.5	
					เนเธอร์แลนด์	1.1	
					ออสเตรเลีย	1.1	
ข. สินค้าอุตสาหกรรม							
1. น้ำตาล	ญี่ปุ่น	40.4	รัสเซีย	7.0	มาเลเซีย	4.8	85.5
	เกาหลีใต้	10.8			จีน	4.7	
					มอรอคโค	4.7	
					ศรีลังกา	4.6	
					อียิปต์	3.6	
					อินโดนีเซีย	3.2	
					ซาอุดีอาระเบีย	1.7	
2. สิ่งทอ	อเมริกา	27.4	เยอรมัน	9.0	อิตาลี	4.8	87.5
			สิงคโปร์	5.4	ฮ่องกง	4.6	

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

	ส่งออก เกินกว่าร้อยละ		ส่งออก ร้อยละ		ส่งออก ร้อยละ		รวม
	10	สัดส่วน	5-10	สัดส่วน	1-4	สัดส่วน	
	ประเทศ		ประเทศ		ประเทศ		สัดส่วน
			อิตาลี	5.2	ซาอุดีอาระเบีย	4.6	
					อังกฤษ	4.2	
					ญี่ปุ่น	3.4	
					ฝรั่งเศส	3.0	
					เนเธอร์แลนด์	3.0	
					แคนาดา	2.7	
					ออสเตรเลีย	2.6	
					สวีเดน	2.0	
					คูเวต	1.6	
					มาเลเซีย	1.5	
					ลาว	1.4	
3. ไบยาสูป	อังกฤษ	18.9	เบลเยียม	9.6	ออสเตรเลีย	1.6	69.6
	ญี่ปุ่น	15.6					
	อเมริกา	13.5					
	เยอรมัน	10.4					
4. อัญมณี	ญี่ปุ่น	24.6			เยอรมัน	4.2	
	อเมริกา	21.2			ฝรั่งเศส	3.2	
	สวิสเซอร์แลนด์	16.7			อังกฤษ	2.9	
	ฮ่องกง	15.1			เบลเยียม	2.7	
					อิตาลี	2.6	
					สิงคโปร์	1.3	
					สเปน	1.1	
5. สับปะรดกระป๋อง	อเมริกา	48.6	แคนาดา	6.5	ญี่ปุ่น	4.7	92.2
	เยอรมัน	17.1			เนเธอร์แลนด์	2.8	

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

	ส่งออกเกินกว่าร้อยละ 10		ส่งออกร้อยละ 5-10		ส่งออกร้อยละ 1-4		รวม สัดส่วน
	ประเทศ	สัดส่วน	ประเทศ	สัดส่วน	ประเทศ	สัดส่วน	
					ซาอุดีอาระเบีย	1.7	
					ฝรั่งเศส	1.6	
					อังกฤษ	1.5	
					ออสเตรเลีย	1.5	
					ฟินแลนด์	1.4	
					เกาหลีใต้	1.3	
					สเปน	1.3	
					สวีตเซอร์แลนด์	1.2	
					อิตาลี	1.0	
6. รองเท้า	ซาอุดีอาระเบีย	28.4	อียิปต์	7.2	บราซิล	2.3	
	อเมริกา	22.2			ลาว	1.8	
	คูเวต	15.2			สิงคโปร์	1.6	
	อังกฤษ	13.3					
7. ปลากระป๋อง	อเมริกา	55.0	แคนาดา	6.0	ออสเตรเลีย	4.8	93.0
	เยอรมัน	12.0			สวีเดน	3.3	
					จาไมกา	2.3	
					อังกฤษ	2.1	
					เดนมาร์ก	1.9	
					มาเลเซีย	1.7	
					เนเธอร์แลนด์	1.5	
					ฟินแลนด์	1.4	
					ซาอุดีอาระเบีย	1.0	
ข. อาหารทะเลกระป๋อง	อเมริกา	35.9	แคนาดา	7.5	เบลเยียม	3.9	95.2
	ฝรั่งเศส	26.3	อังกฤษ	7.4	ออสเตรเลีย	3.5	
					เนเธอร์แลนด์	3.1	

ตารางที่ 2.9 (ต่อ)

	ส่งออกเกินกว่าร้อยละ 10		ส่งออกร้อยละ 5-10		ส่งออกร้อยละ 1-4		รวม สัดส่วน
	ประเทศ	สัดส่วน	ประเทศ	สัดส่วน	ประเทศ	สัดส่วน	
					มาเลเซีย	2.9	
					เยอรมัน	1.9	
					อิตาลี	1.7	
					สวีเดน	1.1	
9. วงจรทรานซิสเตอร์	สิงคโปร์	51.4	-	-	ฮ่องกง	4.5	97.2
	อเมริกา	36.3			ฝรั่งเศส	2.7	
					เยอรมัน	1.3	
					อังกฤษ	1.0	

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทยและกรมศุลกากร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย